

Muut palveluverkkoon liittyvät muutokset

SIVLK 03.06.2024 § 64
121/12.04.00/2024

Valmistelija

Sivistysjohtaja Juha Isomaa

Valtuusto nimesi 19.10.2023 § 109 tulevaisuustyöryhmän ja käynnisti näin talouden tasapainottamisohjelman valmistelun. Kunnanhallitus on tähän mennessä käsitellyt talouden tasapainottamista 25.09.2023 § 331, 30.10.2023 § 373 ja 8.4.2024 § 129, sivistyslautakunta 8.5.2024 § 52 ja tekninen lautakunta 23.4.2024 § 38. Perusteena työlle ovat olleet mm. yleinen kustannus- ja korkotason nousu, valtionosuuksien leikkaus ja alijäämäinen talousarvio 2024 ja alijäämäiset suunnitelmavuodet 2025 - 2026. Tavoitteena oli löytää kahden miljoonan vuosittainen säästö menoja leikkaamalla ja/tai tuloja lisäämällä. Käyttötalouden kasvamisen hillitsemiseksi palvelurakennetta ja toimintatapoja joudutaan tarkastelemaan uudelleen. Tavoitteena on, että Siikajoen kunnan palvelut ovat myös jatkossa laadukkaita ja suhteellisen kattavia, mutta tarkoituksenmukaisesti kohdennettuja sekä mitoitukseltaan oikeasuhtaisia. Tulevaisuustyöryhmän tehtävänä oli löytää taloudellisesti tehokkaita tapoja toimia ja tehdä kunnanhallitukselle konkreettiset toimenpide-esitykset tavoitteeseen pääsemiseksi. Tulevaisuustyöryhmän työtä on esitelty valtuutetuille aiemmin valtuuston kokouksessa 14.12.2023 ja valtuustoseminaarissa 21.3.2024. Tulevaisuustyöryhmän esitys liitteenä.

Tulevaisuustyöryhmän esityksen pohjalta kunnanhallitus on 8.4.2024 §130 käynnistänyt yhteistoimintamenettelyn, joka ulottuu lähes koko kunnan organisaatioon ja henkilöstöön.

Huoltajille, oppilaille sekä kuntalaisille ja henkilöstölle suunnatut kuulemistilaisuudet on järjestetty maanantaina 15.4.2024 Luohuan koululla, tiistaina 16.4.2024 Paavolan monitoimitalolla, keskiviikkona 17.4.2024 Ruukin koululla, maanantaina 29.4.2024 Revonlahden koululla ja torstaina 2.5.2024 Siikajoenkylällä Komppalinnassa. Tilaisuuksissa on esitetty kysymyksiä ja näkemyksiä asiasta. Kooste kuulemistilaisuuksista on liitteenä. Tämän lisäksi henkilöstölle on järjestetty oma tilaisuus tulevaisuustyöryhmän työstä 4.4.2024. Lisäksi kunnanjohtajan tekemä infovideo tulevaisuustyöryhmän työstä on ollut nähtävillä kunnan verkkosivuilla.

Kuntalaisilla ja henkilöstöllä on ollut mahdollisuus esittää näkemyksensä, mielipiteensä ja kysymyksensä myös kirjallisesti vastaamalla Siikajoen kunnan verkkosivuilla 10.4. – 5.5.2024 avoimna olleeseen kyselyyn. Vastauksia kyselyyn saatiin 606 kappaletta, avoimia palautteita 272 kappaletta. Talouden tasapainottamisen työhön liittyen kunnan verkkosivuille on perustettu oma asiaan liittyvä sivu <https://siikajoki.fi/siikajoen-kunnan-talouden-tasapainottaminen>, johon tietoa on kattavasti kerätty kuntalaisten ja henkilöstön nähtävälle. Asiasta on tiedotettu kunnan verkkosivun lisäksi sosiaalisen median kanavilla ja paikallislehdessä. Sivustolla on pyydetty lähettämään asiaan liittyvät kannanotot kunnanvirastolle. Kirjaamoon on saapunut ennen esityslistan lähettämistä 15 asiaan liittyvää kannanottoa, pitäen sisällään myös kaksi nettiadressia ja henkilöstön näkemyksiä, ajatuksia ja kysymyksiä. Edellä mainittu materiaali on pykälän liitteenä.

Siikajoen kunnan taloutta on hoidettu jo ennen tulevaisuustyöryhmän työn käynnistymistä huolella ja ylimääräiset kustannukset on pyritty karsimaan pois. Palvelutuotanto on pyritty järjestämään tehokkaasti, joten säästöjen löytäminen ei ole helppoa. Tulevaisuustyöryhmän työ oli haastava, koska kokonaisuudessaan pyrkimyksenä oli supistaa kunnan toimintakatetta pysyvästi lähes 12 %. Osana työtä on pyritty myös tarkastelemaan kehittämistä ja mahdollisia uusia tulonlähteitä. Tulevaisuustyöryhmän työn esityksissä on yhtenä osakokonaisuutena käsitelty ”palveluverkko”, joka pitää sisällään koulujen lisäksi seuraavia esityksiä: tuntikehyksen pienentäminen, kirjastoverkko, talviliikuntapaikkojen vähentäminen ja kansalaisopiston tilat. Tulevaisuustyöryhmä ei ollut esityksessään yksimielinen, mutta keinovalikoimaan jätettiin keinot, joita ei yksimielisesti haluttu rajattavan vaihtoehtojen ulkopuolelle. Tulevaisuustyöryhmän esityksessä mahdollinen kokonaissäästö muusta palveluverkosta on 151 000 euroa.

Yhtenä keinona tulevaisuustyöryhmän valikoimassa on koulujen tuntikehyksen pienentäminen. Tätä työtä on jo tehty. Lukuvuonna 2024-2025 opetuksen tuntikehystä on pienennetty 125 tunnilla. Tämä tarkoittaa laskennallisesti 375 000 euron säästöä henkilöstökuluista lukuvuodelle 2024-2025. Koulujen oppilasmäärän pieneneminen vähentää myös opetukseen tarvittavaa tuntimäärää opetusryhmien vähentyessä. Kouluverkossa tapahtuvat muutokset, kouluverkon mahdollinen supistaminen opetusryhmiä vähentävästi, pienentävät myöskin tarvittavaa opetustuntimäärää eli tuntikehystä. Sivistyslautakunta päättää vuosittaisesta tuntikehyksestä sivistysjohtajan ja koulunjohtajien esityksen perusteella.

Kouluverkon mahdollinen supistuminen aiheuttaa myös lähikirjaston vähentämisen lakkautetun koulun kiinteistöstä. Tämä tarkoittaisi mahdollisesti Revonlahden ja Luohuan koulujen lakkautuessa näissä rakennuksissa olevien lähikirjastojen lakkaamista. Tästä seuraisi yhteensä arviolta 34 000 euron kokonaissäästö.

Kansalaisopiston yksityisiä vuokratiloja on pyritty vähentämään ja siirtämään opetustoimintaa kunnan omiin kiinteistöihin. Tämä tarkoittaa Saarikosken vanhan koulun ja Tuomiojan kylätalon vuokratiloista luopumista. Niistä Siikajoki-opistolla on ollut suurimmat omien kiinteistöjen ulkopuoliset kiinteistökulut. Näistä tiloista luovutaan 2024 syksyyn mennessä. Vuotuiset säästöt näistä kiinteistökuluista ovat noin 8 000 euroa.

Talviliikuntapaikoista tulevaisuusryhmän esityksessä on esitetty talviliikuntapaikkojen säilyttäminen ja kunnossapito toimivien koulujen yhteydessä, jolloin kunnossapidettyjen kaukaloiden ja jääkenttien määrää vähennettäisiin. Samoin latujen ja hiihtoreittien määrää ja kunnossapitoa vähennettäisiin. Hiihtolatuverkon ja jääkenttien kunnossapitokulut ovat huomattavat ja kasvaneet voimakkaasti viime vuosien aikana ollen vuonna 2023 yli 200 000 euroa vuositasolla vastaten suurinta osaa ulkoliikunta-alueiden kunnossapitokustannuksista. Tämä kokonaisuus tulevaisuustyöryhmän esityksessä tiivistettäisiin niin, että niistä voitaisiin vuositasolla säästää 80 000 euroa.

Esittelijä

Sivistysjohtaja Juha Isomaa

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta toteaa, että olemassa olevalla rakenteella tuntikehyksestä voidaan saada säästöjä oppilaiden edelleen vähentyessä ja tästä seuraten myös opetusryhmiä vähentämällä, joka vaikuttaa suoraan tuntikehystä vähentävästi. Suurin tehokkuus ja hyöty tuntikehyksen

vähentämiseen ja opetuksessa tarvittavan rahoituksen määrään saadaan kuitenkin kouluverkkoa tiivistämällä, jolloin opetusryhmät vähenevät nykyistä kouluverkkomallia nopeammin.

Mikäli kouluverkkoratkaisuja tehdään Luohuan ja Revonlahden koulut sulkemalla, lakkautetaan kirjastoverkostosta samalla Luohuan ja Revonlahden lähikirjastot. Talviliikuntapaikkoja vähennetään tulevaisuustyöryhmän esityksen mukaisesti niin, että 80 000 euron vuotuinen säästö saavutetaan. Kansalaisopiston yksityisten vuokratilojen käytöstä luovutaan kokonaan vuoden 2026 heinäkuun loppuun mennessä.

Päätös

Pekka Mällinen esitti, että Revonlahden lähikirjastoa ei tulla lopettamaan.

Aini Matinlauri kannatti Pekka Mällisen tekemää muutosehdotusta.

Pekka Mällinen veti pois muutosehdotuksen.

Tapani Yrjänä esitti, että viimeinen lause poistetaan päätösehdotuksesta.

Pekka Mällinen kannatti Tapani Yrjänän tekemää muutosehdotusta.

Lautakunta yksimielisesti hyväksyi viimeisen lauseen poistamisen päätösehdotuksesta. Lautakunta yksimielisesti hyväksyi päätösehdotuksen poistettuna viimeisellä lauseella:

Sivistyslautakunta toteaa, että olemassa olevalla rakenteella tuntikehyksestä voidaan saada säästöjä oppilaiden edelleen vähentyessä ja tästä seuraten myös opetusryhmiä vähentämällä, joka vaikuttaa suoraan tuntikehystä vähentävästi. Suurin tehokkuus ja hyöty tuntikehyksen vähentämiseen ja opetuksessa tarvittavan rahoituksen määrään saadaan kuitenkin kouluverkkoa tiivistämällä, jolloin opetusryhmät vähenevät nykyistä kouluverkkomallia nopeammin.

Mikäli kouluverkkoratkaisuja tehdään Luohuan ja Revonlahden koulut sulkemalla, lakkautetaan kirjastoverkostosta samalla Luohuan ja Revonlahden lähikirjastot. Talviliikuntapaikkoja vähennetään tulevaisuustyöryhmän esityksen mukaisesti niin, että 80 000 euron vuotuinen säästö saavutetaan.